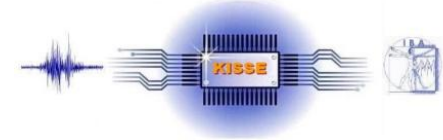

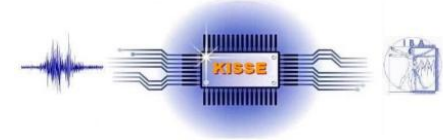
dr inż. Witold MICKIEWICZ   dr inż. Jerzy SAWICKI

Optoelektroniczne pomiary aksjograficzne stawu skroniowo-zuchwowego człowieka

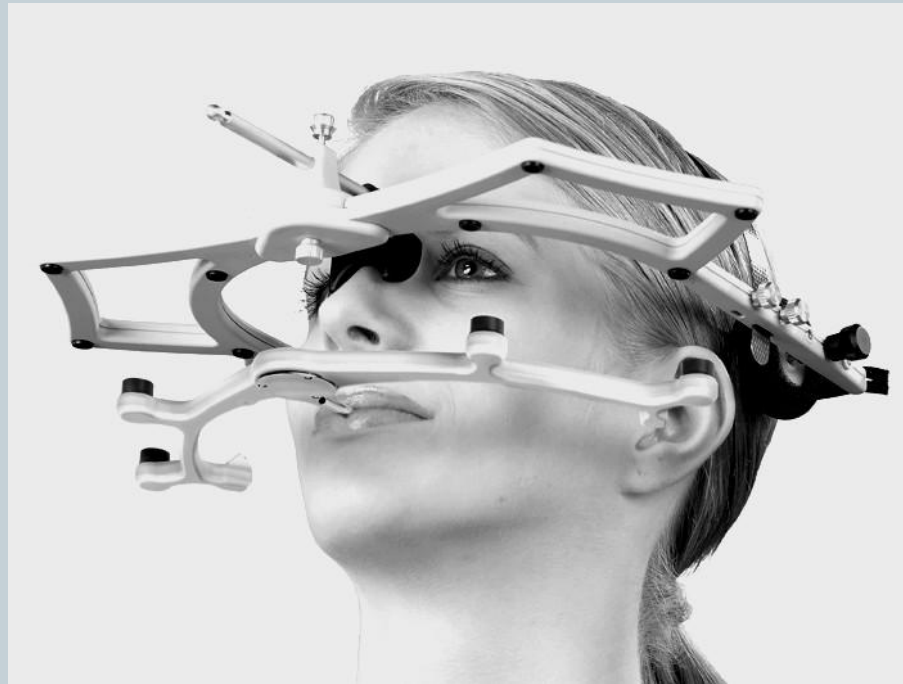

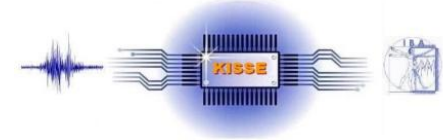
Aksjografia – obrazowanie ruchu osi zawiasowej żuchwy

- Nowa metoda pomiarów aksjograficznych stawu skroniowo-żuchwowego człowieka polegająca na śledzeniu przez układ kamer wizyjnych ruchu znaczników optoelektronicznych sprzężonych z żuchwą.
- Rejestracja i analiza ruchu widocznych znaczników optoelektronicznych pozwala wyznaczyć trajektorię ruchu niewidocznej osi zawiasowej stawu.
- Metoda pomiarowa może znaleźć zastosowanie w badaniach diagnostycznych wykrywających wczesne, bezobjawowe schorzenia stawu oraz w obiektywnej ocenie postępów terapii.

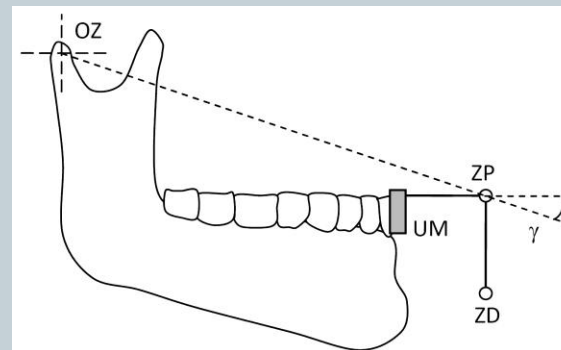

Zestaw czujników ultradźwiękowych współczesnego systemu pomiarowego Jaw Movement Analysis firmy Zebris

Optyczna rejestracja ruchów żuchwy

Uproszczony widok żuchwy wraz ze znacznikami optoelektronicznymi (LED, światłowody)

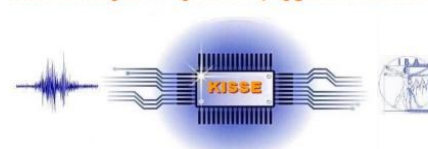
OZ – teoretyczna oś zawiasowa żuchwy,

ZP – znacznik prawy,

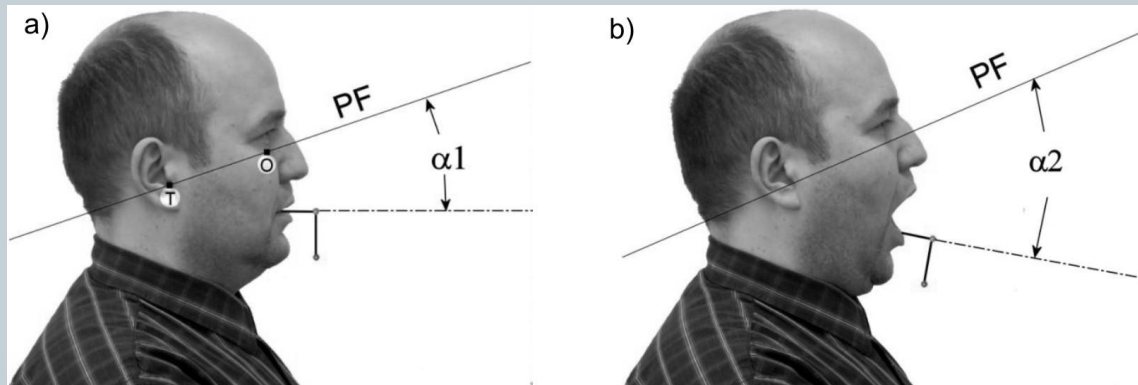
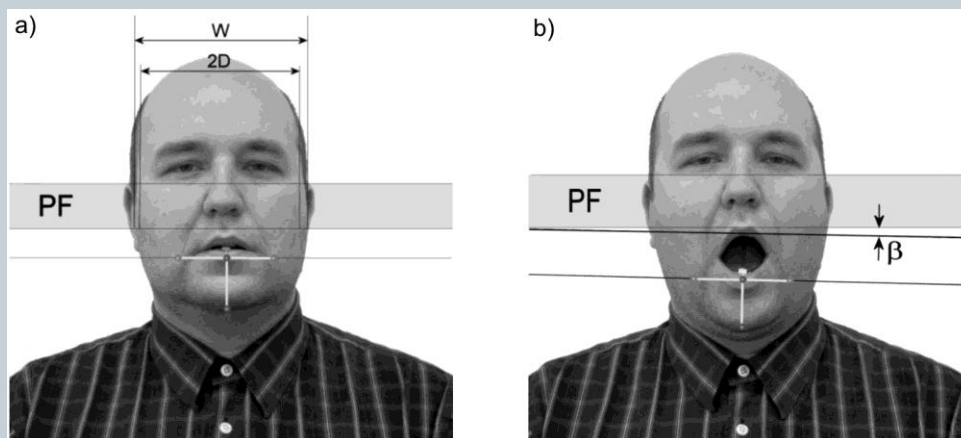
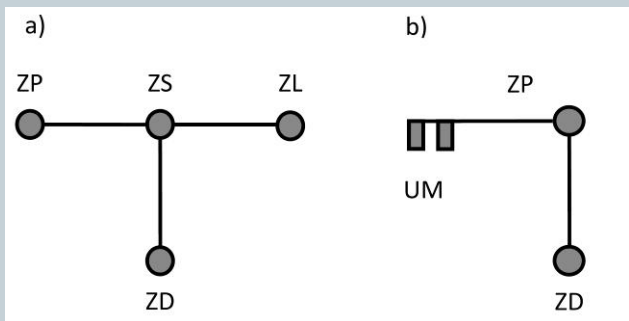
ZD – znacznik dolny,

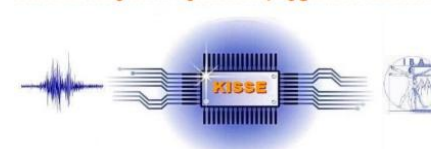
γ - kąt między płaszczyzną układu znaczników i prostą łączącą oś zawiasową i znacznik,

UM – uchwyt mocowania układu znaczników do dolnego łuku zębowego.

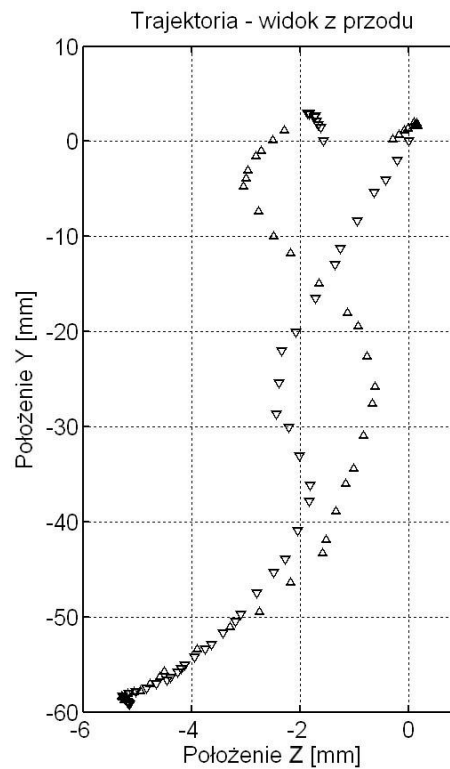
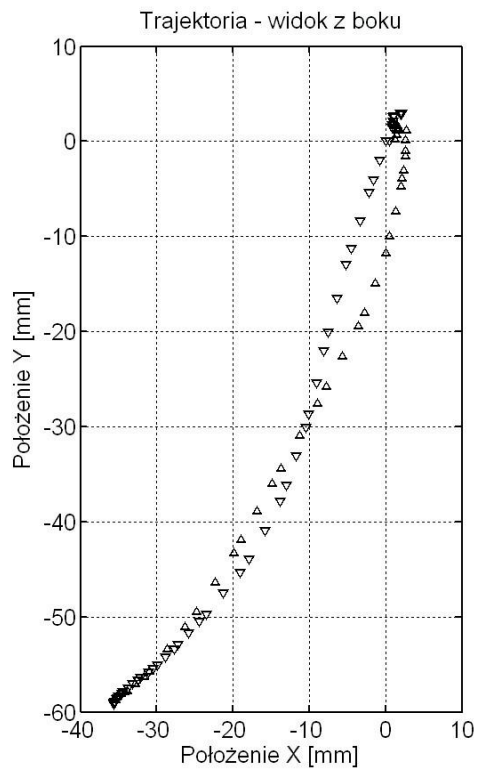

Układ znaczników optoelektronicznych

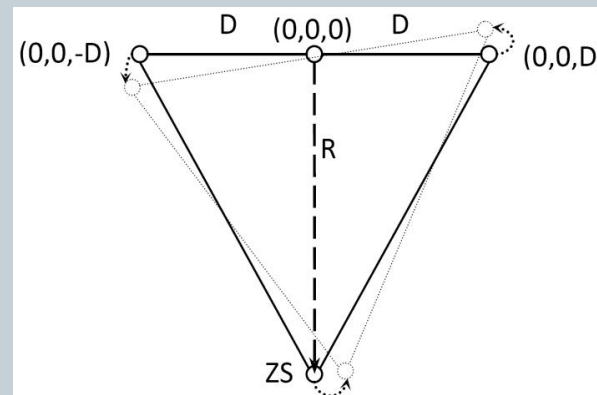
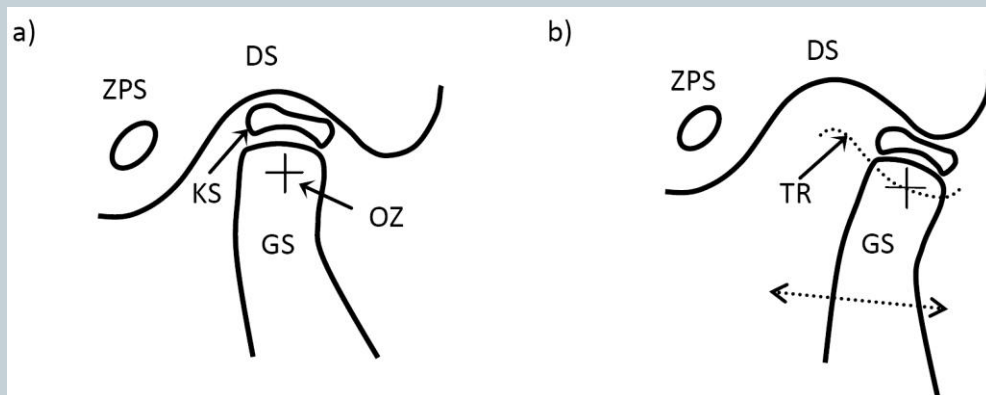

Wizualizacja trajektorii ruchów znaczników

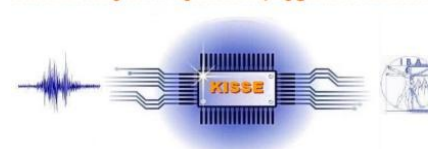

Transformacja położenia znaczników na położenie osi zawiasowej

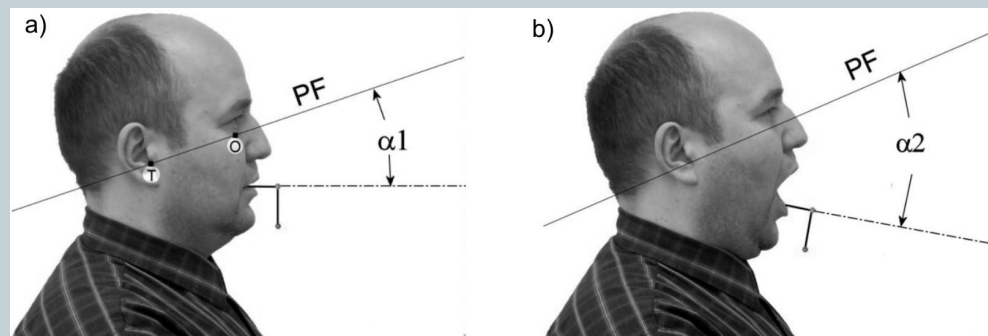
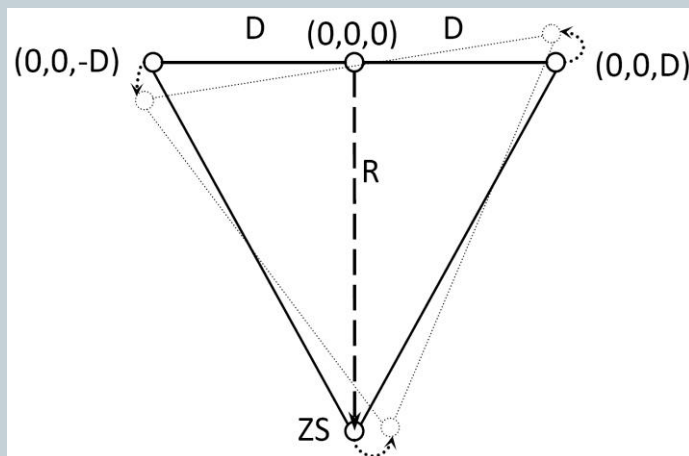
Uproszczony widok prawej strony stawu skroniowo-żuchwowego

Przykładowe zmiany położenia trójkąta utworzonego przez połączenie wierzchołków osi zawiasowej i znacznika ZS

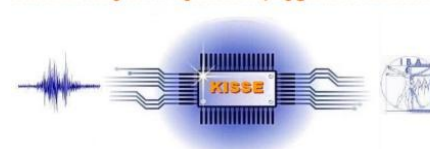

Transformacja położenia znaczników na położenie osi zawiasowej Krok 1

Korzystając z pomiarów antropometrycznych wyznaczyć promień R i kąt α_1 .

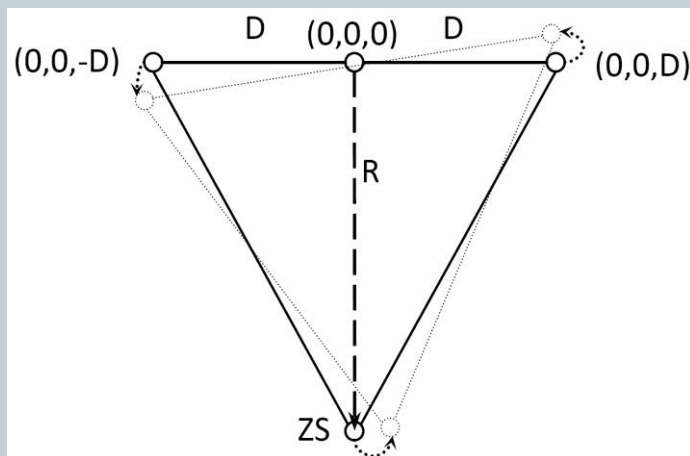

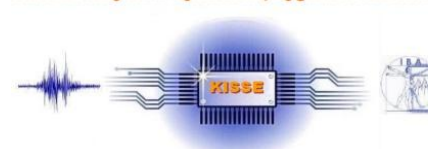

Transformacja położenia znaczników na położenie osi zawiasowej Krok 2

Dokonać przesunięcia współrzędnych wszystkich zmierzonych punktów trajektorii znaczników w ten sposób, aby środek układu współrzędnych znalazł się w środku odcinka między głowami stawu na hipotetycznej osi zawiasowej, która przecina płaszczyznę xy pod kątem prostym. W tak zorientowanym układzie współrzędnych oś zawiasowa przebija głowy stawów w punktach $(0,0,-D)$ i $(0,0,D)$.

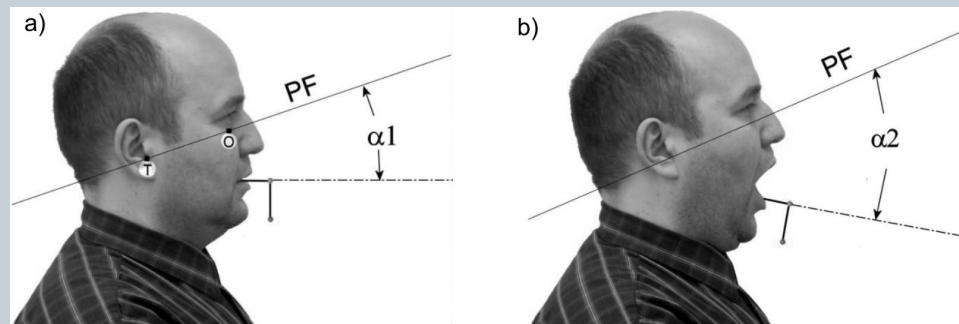
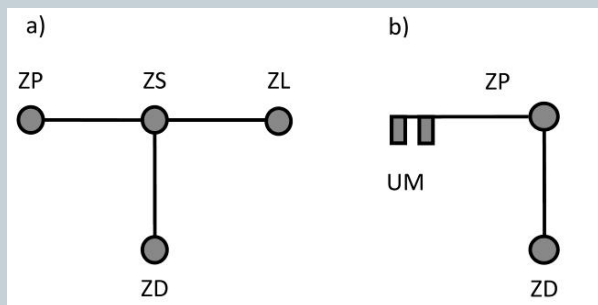

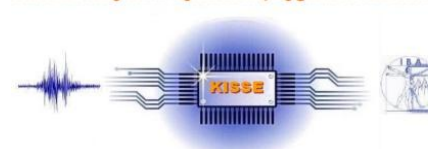

Transformacja położenia znaczników na położenie osi zawiasowej Krok 3A

W sposób iteracyjny dla kolejnych punktów trajektorii odpowiednich znaczników wyznaczamy kąt obrotu i translacji osi zawiasowej w płaszczyźnie xy , xz i yz .

- W płaszczyźnie xy wykorzystujemy przesunięcie znacznika ZS oraz wzajemny obrót znacznika ZS i ZD.

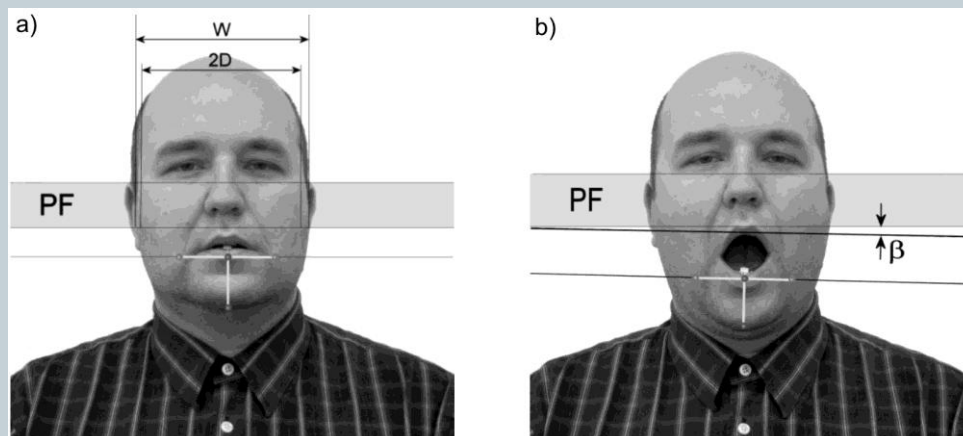
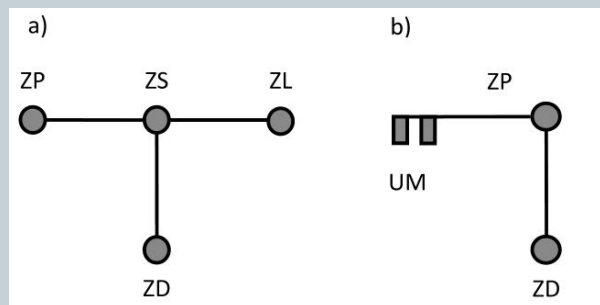

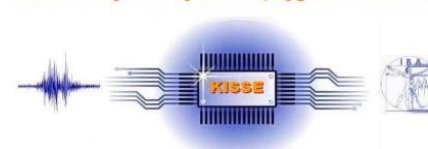

Transformacja położenia znaczników na położenie osi zawiasowej Krok 3B

W sposób iteracyjny dla kolejnych punktów trajektorii odpowiednich znaczników wyznaczamy kąt obrotu i translacji osi zawiasowej w płaszczyźnie xy , xz i yz .

- W płaszczyźnie xz wykorzystujemy przesunięcie znacznika środkowego ZS oraz zmianę długości rzutu odcinka między znacznikami ZL i ZP na płaszczyznę yz

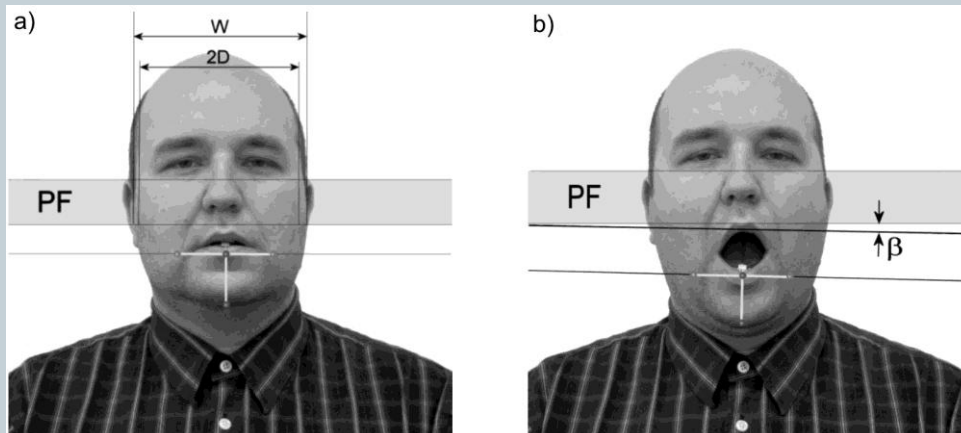
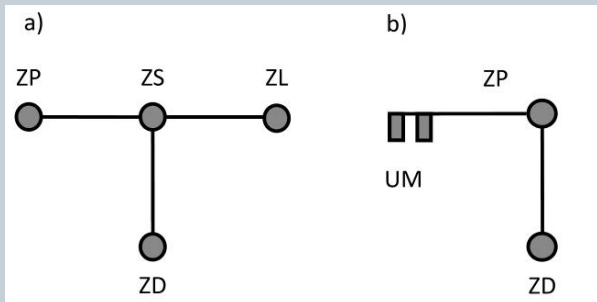

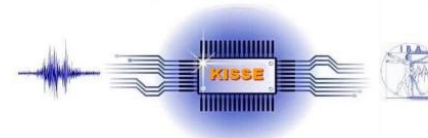

Transformacja położenia znaczników na położenie osi zawiasowej Krok 3C

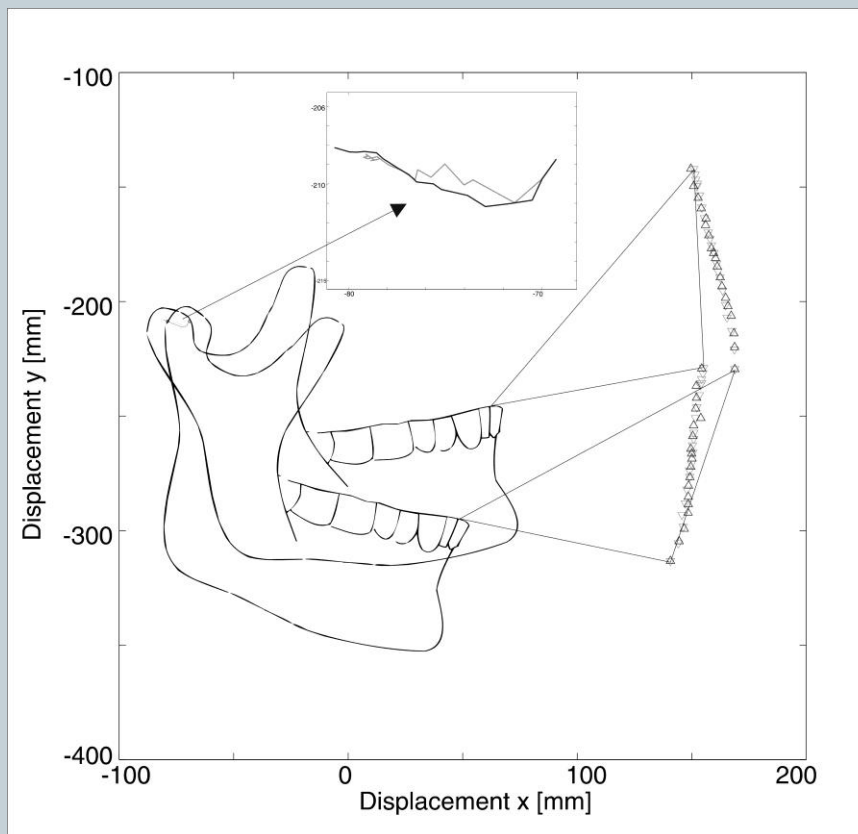
W sposób iteracyjny dla kolejnych punktów trajektorii odpowiednich znaczników wyznaczamy kąt obrotu i translacji osi zawiasowej w płaszczyźnie xy , xz i yz .

- W płaszczyźnie yz wykorzystujemy przesunięcie znacznika środkowego ZS oraz wzajemny obrót znacznika lewego ZL i prawego ZP.

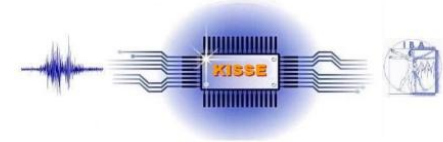
Transformacja położenia znaczników na położenie osi zawiasowej Przykład rekonstrukcji w płaszczyźnie xy

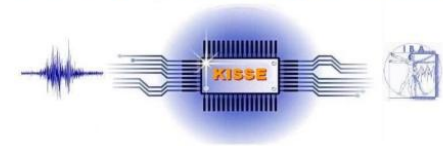
Zastosowanie lustra technicznego – redukcja układu trzech kamer do pojedynczej kamery

Wnioski

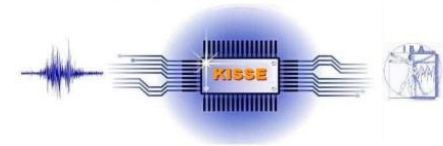
- Proponowana optoelektroniczna aksjografia stawu s-ż jest nową i perspektywiczną metodą pomiarową umożliwiającą szybką i nieinwazyjną ocenę diagnostyczną funkcjonowania narządu żucia.

Wnioski c.d.

- Zastosowanie kamer wizyjnych i znaczników optoelektronicznych upraszcza konstrukcję mechaniczną sprzętu, przenosząc większość zadań pomiarowych na stronę oprogramowania komputerowego. Czyni to opracowaną metodę tanim, wygodnym i dokładnym sposobem wyznaczania trajektorii ruchu osi zawiasowej stawu.

Wnioski c.d.

- Dokładność metody zależy przede wszystkim od właściwości kamer wizyjnych rejestrujących obrazy głowy, istnieje zatem możliwość zwiększania precyzji pomiaru (liczba pikseli matrycy CCD) i ilości dostarczanych danych (liczba rejestrowanych obrazów na sekundę). Zarejestrowane podczas badania obrazy głowy mogą być podstawą wizualizacji wyników w sposób zgodny z wynikami uzyskiwanymi z aksjografów ultradźwiękowych, dostarczając ponadto dodatkowe dane antropometryczne wraz ze zdjęciem samego pacjenta.

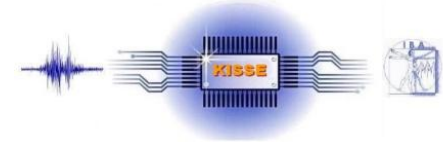
**COE
2010**

WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY

Zachodniopomorski
Uniwersytet
Technologiczny
w Szczecinie

Katedra Inżynierii Systemów, Sygnałów i Elektroniki

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ